

פורים – חג החיים הישראליים

בעזה"ש"י

[1] "...גם בגלות...במצב שפלותי ונלותי שאין לתאר- ריבונו של עולם לא עזב אותנו. 'שבשפלנו זכר לנו...[ויפרקנו מצרינו... (תהלים קלו, כג-כד). לכן פורים אינו יום-טוב רגיל אלא שיא הימים-הטובים: הארה אלקית מרכזית שמתגלה בתוך הסתרת הפנים. יש פתגם עממי 'קדחת אינה מחלה ופורים אינו יום-טוב'. קדחת אינה מחלה פרקית אלא גילוי המצב הכללי של האדם, כך פורים אינו יום-טוב פרטי אלא יום מרכזי כללי – התגלות נצח ישראל...על-כן יש הרגשת שמחה שניצלנו מסכנה... שמחה היא בעלת תוכן...שמחה אינה פראות אלא אלא גילוי של אהבה גדולה בתוך הנפש... שאלה: לפי זה- אם אדם אינו מרגיש בחשיבות היום אין מקום שישתה יין? תשובה: אז צריכים להרגיש חשיבות היום! אדם שאינו מרגיש מה היא 'הצלה ממיתה לחיים' הוא אדם שאינו רוצה לחיות, הוא אדם לא נורמלי שצריך תיקון וטיפול נפשי..."

(הרב צבי יהודה קוק, שיחות הרצי"ה, מועדים, א 271-273)

[2] "ונראה הטעם דלא קבעו כאן (= בחנוכה) לשמחה כמו בפורים, כי בפורים היה הגזרה להשמיד ולהרוג את הגופות, שהוא ביטול משתה ושמחה, ולא את הנפשות, שאפילו המירו דתם חס-ושלום לא היה מקבל אותם, לכך כשהצילם הקב"ה ממנו קבעו להללו ולשבחו יתברך גם כן על ידי משתה ושמחה. מה שאין כן במעשה דאנטיוכוס, שלא גזר עליהם להרוג ולהשמיד, רק צרות ושמדות כדי להמיר דתם [לבוש]..."

(שולחן-ערוך אורח-חיים סימן תר"ע משנה ברורה ס"ק ו)

[3] "...יש נטיפות של קדש בכל עם ולשון, אבל ערכי החיים כלם אינם צומחים מזה. לא כן בישראל. בכל דרביד דעהו (משלי ג, ו), שהיא 'פרשה קטנה שפוללת כל גופי תורה' (ברכות סג ע"א), שיוצאת אל הפעל ביחודי סגלה- נחלת הפלל היא באמת. כל שאיפת החיים וכל חפץ החיים, הקננו ותשוקותיו, העשיר והקבוד, הממשלה וההתרחבות- בישראל, ממקור הקדש הם נובעים..."

(הראי"ה קוק, אורות, ישראל ותחיתו; ג)

[4] "תכונת נפשה של נקטת-ישראל היא נבדלת בעקרה מתכונת הנפש של כל עם ולשון. בכל עם ולשון הנקדה הפנימית של חפץ החיים הקבוציים מוסדת היא על התכן הפלכלי לכל צורותיו, ביסוד הדאגה הפנימית השרויה בקרב האדם לבצר את מעמד חייו הגשמיים, והרוח העליון המניה ומאיר את הנקדה הזאת הוא רוח הסדר והיפי, שהוא חפץ הענג של החושים, על-פי משאלות לב האדם, וכשחם באיזה קבוץ על-פי סגנון אחד, עושה השווי הזה את התכן הלאמי. אמנם בישראל מנחת התכונה הא-להית במעמקי טבע נשמת האמה. הצמאון לדעה ומרששה א-להית, בתכלית עליונותה וטהרתה, היא לו הנקדה שהחיים מרגשים בה, והעדוים הנובעים משלמות ציור זה בכל רחבי החיים ועמקייהם הו המגמות האסתיות. הדעה הפנימית, המפרת שבמלוי תשוקה עליונה זו תכל מתמלא, שאין שום דבר מכל מגמות החיים ועדוים החיים, סדרי החיים ותקניהם, שלא יהיה פלול בתוך נקדת עולמי עולמים זאת- הקרה זו היא עגנו מיחד לישראל, מנח בטבע נשמת האמה, מתגלה בהפרת פנימית אפלו להמוני המונים, והולכת ומתחנרת ומתבררת לסגלי הסגלות בכל דור ודור. העגנו הא-להי, בתוך כל ערך החיים, בעמק טבע הנשמה...הוא העצם הישראלי..."

(הראי"ה קוק, אורות, אורות התחיה; ו)

[5] "יְכִי רַגַע בְּאַפּוֹ, חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ...! (תהלים ל, ו). ההשקפה הכללית על חסד ד' הַמְלֵא עוֹלָם תִּלְמַדְנוּ שֶׁהַטוֹב וְהַחֲסֵד שֶׁל הַחַיִּים הֵם הַיְסוּד הַקְּבוּעַ וְהַמְנַצֵּחַ בְּמִצִּיאוֹת. וְאִם אֲנַחְנוּ מוֹצֵאִים אֶת הָרַע, אֵת הָאֵף וְהַזֵּעַם, שֶׁמִּתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם, הֵרִי הוּא לְעוֹמֵת הַטוֹב הַכִּלְלִי דְבַר אֲרֵעִי, יוֹצֵא מִן הַכִּלְלִי, וְבֹא רַק כְּדֵי לְבַסֵּס אֶת הַטוֹב, לְהַעֲמִיקוֹ וּלְהַרְחִיבוֹ. כִּי אֵין שׁוֹם סִפְקָא, שֶׁהַמְּגִמָּה הַכִּלְלִית מִתְגַּלֶּה בְּהִיָּסוּד וְהַתּוֹכֵן הַקְּבוּעַ בְּשִׁטְפוֹ הַתְּדִירִי בְּמִלּוֹא עוֹלָם כּוֹלוֹ. וְכֹאשֶׁר אֲנוּ בּוֹדְקִים אֶת כָּל מוֹסְדֵי עוֹלָם וְכָל הַהוּיָה כּוֹלָה, וּמוֹצֵאִים אוֹתָהּ כּוֹלָה מֵלֵא חַיִּים, אֲנוּ מְכִירִים כִּי הַחַיִּים הֵם בְּרָצוֹנוֹ הַקְּבוּעַ, בִּיְסוּד הַוּפְעַת הַהִנְהָגָה וְהַמִּצִּיאוֹת הַכִּלְלִית, וְהָאֵף הוּא רַק רַגַע, שׁוֹטֵף וְחוֹלֵף, עוֹבֵר וּמִתְבַּטֵּל, כְּדֵי לְהַבְהִיק עַל יְדוֹ יוֹתֵר אֶת יְסוּד הַחַיִּים וְהַהוּיָה בְּמִלּוֹא טוֹבָם. 'יְכִי רַגַע בְּאַפּוֹ, חַיִּים - בְּרָצוֹנוֹ'.

'...הַסְּתַרְתָּ פְּנֵיךָ הַיִּיטִי נְבִהָלִי (שם, פס' ה). שׁוֹרֵשׁ הַטוֹב וְהָאוֹשֵׁר, בְּמוֹשְׁגוֹ הָאִמִּיתִי הַפְּנִימִי, אֵינְנוּ כִּי אִם זֶה מִה שֶׁאֵינִי יוֹדֵעַ, שְׁבִזָּה הַטוֹב, הָאֵרֶת פְּנִיךָ, הַמְּאִיר בְּזֵיוֹ הַחֲסֵד, הִיא מִצִּוְיָה. כָּל הַבְּטָחוֹן שֶׁבְּרוּחַ בֹּא מִפְּנֵי הַנְּהָרָה שֶׁל אֹרֶךְ ד', הַבֹּא וּמוֹפִיעַ בְּתוֹךְ הַהִתְגַּלּוֹת שֶׁל הַמַּעֲמָד הַמְּרוֹמֵם, מֵלֵא אֲדִירוֹת הַחֲסֵד, וּבַהֲסַתְרַת הַפְּנִים - הַבְּהִלָּה נִמְצָא, גַּם אִם כָּל הַמַּצֵּב בְּחִיצוֹנִיּוֹתוֹ הִיָּה עוֹמֵד בְּאוֹתָהּ הַצּוּרָה הַקְּדוּמָה, עִם כָּל תְּנָאִיָּה הַחִיצוֹנִיָּים. וְכָל הַטוֹב הַזֶּה, כָּל אֹרֶךְ הַחַיִּים בְּכָל מִלּוֹא הָאִמִּיתִיוֹת שֶׁלָּהֶם, בֹּא וְחוֹדֵר אֵלֵינוּ, מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַהִכָּרָה שֶׁל רַגַע הָאֵף, שֶׁל מִיעוּט הָרַע שֶׁבְּמִצִּיאוֹת, הַמּוֹרָה עַל אֵי אֲפִשְׁרוֹתָהּ בְּכָל מַהוּתָהּ לְהִיּוֹת נְעֻרַת הָעֵרְכָה עֲצֵמִית, רַק הָעֵרְכָה תְּנָאִית, לְפִי הַהִבְחָנָה שֶׁל הַהוּפְעָה אֲשֶׁר לְאוֹר א-להים חַיִּים שֶׁחוֹדֵר בּוֹ.

'מִה בָּצַע בְּדָמִי בְּרָדְתִּי אֶל שְׁחַת, הַיּוֹדֵף עֶפְרָי, הַנִּגִּיד אֲמִתְּךָ!! (שם, פס' י). תְּשׁוּקַת הַחַיִּים הַטְּבַעִית, הַמוֹטְבַעִת בְּתוֹכִיּוֹתָהּ שֶׁל נֶפֶשׁ כָּל חַי, מִקְּבֻלַּת הִיא עֵרֶךְ עֵדִין קְדוּשָׁה וְנִשְׁגָּב כִּשְׁהִיא בָּאָה מִתּוֹךְ הַהִאָּרָה הָא-לֵהִיָּת, הַמְּקַשְׁבֵּת אֶת הַמְּנִיָּת הַתְּשׁוּקָה הַנִּשְׁמֵתִית, שֶׁתְּהִיָּה מוֹאֲרָה בְּאוֹר זֵיוֹ הַקְּדוּשָׁה אוֹתָהּ הַמִּידָה שֶׁל מִנַּת הַחַיִּים הַחוֹמְרִיִּים הַהוֹלְכֵת וְשׁוֹטֶפֶת בְּתוֹךְ הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בְּדָם, שֶׁהַחַיִּים הַגּוֹפְנִיָּים הֵם מִתְּכוֹנְנִים עַל יָדָהּ, וְאֵת הַמְּקִיָּמָה הַנִּפְשִׁית שֶׁל עֵרִיגַת הַחַיִּים, הַמְּזוֹדְכֶכֶת עַל-יְדֵי אֵי-הַבְּטָחָה שֶׁלָּהּ בְּעַמְדַּתָּהּ, מִפְּנֵי עֲלִילוֹת הַשִּׁנּוּי מִהַהֲתַפְּכוֹת אֲשֶׁר בְּעוֹלָם, הַרְצוּף גַּם-כֵּן בְּרַגַע הָאֵף, יַחַד עִם שְׁפַעַת הַחַיִּים שֶׁל חֲסֵד עוֹלָם אֲשֶׁר לְרָצוֹן מִחֵיָּה-הַחַיִּים בְּרוּךְ-הוּא. וְהַתְּשׁוּקָה הָאִיִּדִיאלִית הַזֹּאת מִתְּרַגְּמַת אֶת תְּשׁוּקַת הַחַיִּים מִפְּנֵי הַחֲמֵלָה עַל הַדָּם, שֶׁבֹּא לְתַפְקִיד עֲלֵינוּ, לְהִיּוֹת כְּלִי מוֹכֵן לְשִׁטְפֵי-אוֹרָה שֶׁל חַיִּים חֲדוּרֵי אוֹר קְדוּשָׁה, שֶׁבְּהֵם יֵשׁ רִגֵּשׁ שֶׁל תּוֹדָה עַל הַטוֹב הַמְּתַקְּיָם בְּחֲסֵד עֲלֵינוּ בְּמִשַׁךְ הַחַיִּים. וְהַכָּרָה אֲצִילִית בָּאָה עַל יָדָהּ, לְהַכָּרַת הַמוֹשְׁגִים בְּרוּמָמוֹת א-ל וְאִמִּיתַת קְדוּשַׁת הַנִּיָּתוֹ הַעֲלִיוֹנָה, בַּהוּפְעַת מַעֲשֵׂיו וְאוֹר חֲסֵדוֹ, אֲשֶׁר מְכַל אֱלֹהֵי עוֹלָה זְמַרְתָּ-יָהּ נִשְׁגָּבָה, הַמְּעַטְרַת בְּנִיָּר קְדוּשָׁה אֶת תְּשׁוּקַת הַחַיִּים הַפְּשׁוּטָה, הַהוֹלְכֵת וּמִתְעַלָּה בְּתַכּוּנָה אִיִּדִיאלִית נִשְׁגָּבָה, בְּבִטְאָה בְּרוּחָהּ הַסּוֹעֵר: 'מִה בָּצַע בְּדָמִי בְּרָדְתִּי אֶל שְׁחַת, הַיּוֹדֵף עֶפְרָי!!', הַיּוֹכֵל רַגֵּשׁ הַחַיִּים, הַמִּתְקַשֵּׁר עִם הַכָּרַת הַטוֹבָה שֶׁל מִשַׁךְ הַחַיִּים, הַעֲלִיל לְהַפְּסֵד לֹא אִי אֹר חֲסֵד הַעֲלִיוֹן, 'הַנִּגִּיד אֲמִתְּךָ!!', שֶׁהוּא עוֹד לְמַעַל מִמִּידַת הַרְגֵּשׁ, הַמְּדוּמָה לְפִי עֶרְכָּה שֶׁל הַטוֹבָה הַמִּתְקַבֵּלָה, אֲלֵא הָעֵרֶת הַנֶּפֶשׁ בְּהַכָּנָה לְהַתְעַלּוֹת אֶל הָרוּם הַעֲלִיוֹן שֶׁבְּחֲמַדַּת הַהֲצָאָה שֶׁל אֹר ד' וְכַבּוּדוֹ הַמְּלֵא כָּל. וְהַתְּשׁוּקָה עֲדִינָה זֶה, הַהוֹלְכֵת רְצוּאָה וְשׁוֹב, בְּתוֹךְ תְּשׁוּקַת הַחַיִּים הַטְּבַעִית, מְהַפְּכֵת אוֹתָהּ לְעֵדֵן גַּנִּים, מְלֵא הַדָּרַת קְדוּשָׁה.

'שְׁמַע ד' וְחַנּוּנִי, ד' הִנֵּה עֲזָר לִי (שם פס' יא). אֲמַנֵּם מְעוֹרְבַת הִיא תְּשׁוּקַת הַחַיִּים וְהַעֲמָדָה הַחוֹמְרִית בְּקִיּוּם הַחַיִּים הַגּוֹפְנִיָּים וְכָל הָאוֹשֵׁר הַקְּשׁוֹר בְּהֵם, בְּנִטְיָה הַטְּבַעִית הַמְּקַנְנַת בְּנֶפֶשׁ כָּל חַי, (= מְעוֹרְבַת הִיא) בְּסִיגִים שֶׁל שְׁקִיעָה בְּמַעְבָּה הַחוּמָר. אֲבֵל הָאִיִּדִיאלִיוֹת הַנִּשְׁגָּבָה שֶׁבְּתוֹכָהּ הִיא שׁוֹכְנַת עֲמוּק

2/2

בְּקִרְבָּהּ, וְאִם עַל פִּי שֶׁהִקְמִינָה שֶׁל אֶהְבֵּת-עֲצָמוֹ הַחֹמֶרִית הִיא מְחַרְשֶׁת לַפְעָמִים, עַד שֶׁקְּשָׁה לַהֲקָשִׁיב אֶת הַדְּהָר הַקּוֹל שֶׁל תְּשׁוּקַת הַקּוֹדֵשׁ, שְׂמוּפִיעָה קְזִיק טוֹהָר בַּתּוֹךְ הַתְּשׁוּקָה הַחַיּוֹנִית, אֲבָל ד' הַיּוֹדֵעַ כָּל תַּעֲלֹמֹת, וְחוֹדֵר לַתּוֹךְ בְּכִי הַנֶּפֶשׁ, הוּא הַמְקָשִׁיב אֶת הַתּוֹךְ הַפְּנִימִי הָאִיִּדְאִילִי, הַבֵּא מַתּוֹךְ הַשְּׂקִיקָה אֶל אֹרֵחַ הַחַיִּים שֶׁל הַקּוֹדֵשׁ, הַצֶּפֶן בַּתּוֹךְ תְּשׁוּקַת הַחַיִּים. וּמַתּוֹךְ הַזִּיק הַזֶּה, הַמְלֵא אֹרֵחַ קוֹדֵשׁ, חוֹט שֶׁל חָן וְחֶסֶד מַתְמַתֵּחַ עַל כָּל הַשֵּׁטַח שֶׁל אֶהְבֵּת הַחַיִּים הַטְּבָעִיִּים. וּבֵאֵה עַל יָדֵי זֶה עֲלִיהָ נִהְדָּרָה עַל כָּל הַמִּיּוֹדוֹת הַנִּפְשִׁית הַחַיּוֹנִית, וּמַתּוֹךְ כֵּךְ בֵּאֵה גַם כֵּן הַעֲזָרָה הַעֲלִיוֹנָה לַהּוֹפִיעַ עַל כָּל מִשְׁאֵת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַחַיִּים, לַהֲצִלֵּחֵם וּלְשַׁבֵּם בַּפּוֹעַל וּבַהֲתַפְשֻׁטוֹת הַמַּעֲשִׂים וְהַמַּפְעֵלִים, אֲשֶׁר הֵם מִשְׁתַּרְגִּים וְהוֹלְכִים בְּכָל הַחוּגִים אֲשֶׁר לַחַיִּים, בֵּין בְּמָה שֶׁהֵם נוֹגְעִים לַחַיִּים הַפְּרִטִיִּים, בֵּין בְּמָה שֶׁהֵם נוֹגְעִים לְכָל הַהֲשַׁפְעָה הַחוּגִית, בְּחַיֵּי הַמִּשְׁפָּחָה, הַחֲבֵרָה, וְהַקִּיבוּץ הָאֲנוּשִׁי. 'שְׁמַע ד' וְחַנּוּנִי, ד' הִנֵּה עֲזָר לִי'.

'לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִזְם, ד' אֶ-לֵהִי לְעוֹלָם אֲוִדָּךְ' (שם, פְּסִי יג). כָּל הַהֲפָרְעוֹת שֶׁבְּהוּיָה מְכֻוֹנוֹת הֵן לַחֲזֵק יוֹתֵר אֶת הַכַּח הַחַיּוֹנִי, הַחַי וְהַפּוֹעֵל. הַכְּבוֹד שֶׁל הַמְצִיאוֹת כּוֹלָה, הַנּוֹרָא בַּהוֹדוֹ וְהַדְּרוֹ, הִיָּה מִשְׁתַּתֵּק לַגְּבִי הַשְּׂגָתָנוּ מְרֻב הַרְגִילוֹת עִמּוֹ. הַהֲפָרְעוֹת וְאִי-הַבְּטָחָה, חִילוּפֵי הַזְּמַנִּים וְנִפְלוֹת הַמְצַבִּים, הַבָּאִים כּוֹלֵם מֵהַרְגַע שֶׁל הָאֵף, הֵם הֵם הַמַּעֲרָרִים אֶת זְמַרְת הַכְּבוֹד, אֶת הַרְגֵשׁ הַחַי שֶׁל גְּדִלוֹת הַהוּיָה וַיִּפֵּי סִידוּרָה, בַּעֲוָם חֶסֶד עֲלִיוֹן אֲשֶׁר בֵּת, וְרוּם הָאִיִּדְאִילִית שֶׁבְּמַגְמַתָּה הַכְּלָלִית, וְהַזְמַרָּה, הַמְכֻוֹנוֹת בִּיּוֹתֵר לַגְּבִי הַבַּעַת הַשְּׂמָחָה הַמַּתְגַּבְּרָת, בְּהַפְּכָה אֶת הַעוֹצֵב וְאֶת הַמְרִירוֹת הַנִּפְשִׁית לַעֲלִיּוֹת חַיִּים אֲדִירָה. וְהֵנָּה, עֲצָמִיוֹת הַהֲפָרְעוֹת גּוֹרְמוֹת אֶת זְמַרְת הַכְּבוֹד, וּמָה שֶׁהֵן מְזַדְמָנוֹת בְּעֵתִים שׁוֹנִים גּוֹרֵם שֶׁלֹּא תַעֲבֹר הַדּוּמִיָּה עֲלֵינוּ, וְהַרְגֵשׁ הַמְקוֹדֵשׁ לֹא יִפּוֹל בְּדַמְמַת מְנוֹת, רַק יֵאִיר בְּאֹרֵחַ חַיִּים, אֲשֶׁר הוֹד וְהַדְּרָה, וְעַל וְחֲדָנָה בְּמַעוֹנָה..."

[6] 'בְּתוֹךְ חֶלֶב פְּנִימָה, בְּחֲדָרֵי טְהוֹרָתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ, מִתְגַּבְּרָת הִיא הַשְּׁלֵהֶבֶת הַיִּשְׂרָאֵלִית, הַדּוֹרְשֶׁת בְּחֻזְקָה אֶת הַהֲתַקְשְׁרוֹת הָאֲמִיץָה וְהַתְּדִירָה שֶׁל הַחַיִּים אֶל מְצוֹת ד' כָּל, לְצַקַּת אֶת רוּחַ ד', רוּחַ יִשְׂרָאֵל הַמְּלֵא הַכְּלָלִי הַמְּמַלֵּא אֶת כָּל חֲלָלָה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, בְּתוֹךְ כָּל הַכְּלִים הַרְבִּים הַמְּיַחֲדִים לָהּ, לְהַבִּיעַ אֶת הַבְּטוּי הַיִּשְׂרָאֵלִי הַמְּלֵא בְּהַבְּלָטָה גְּמוּרָה, מַעֲשִׂית וְאִיִּדְאִילִית. הַרְשָׁפִים מִתְגַּבְּרִים בְּלֵב הַצְּדִיקִים, וְקוֹדֵשׁ קוֹדֵשׁ יוֹקֵד וְעוֹלָה, וּבְלֵב כָּל הָאֲמָה הוּא בּוֹעֵר מְיָמִים יְמִימָה, יָאֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזַבֵּחַ לֹא תִכְבְּחֵי וַיִּקְרָא ו, ו, וּבְלֵב כָּל רִיקָנִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל וּבְלֵב כָּל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל הָאֵשׁ בּוֹעֵר וַיִּקְדֵּ בַּפְּנִימִי פְּנִימִיוֹת, וּבְכָלֵלֹת הָאֲמָה כְּלָה כָּל חֶפֶץ תְּחַרּוֹת וְכָל תְּשׁוּקַת הַחַיִּים, כָּל תְּשׁוּקַת חַיֵּי הַכְּלָל וְהַפְּרָט, כָּל תַּקְוָה שֶׁל גְּאֻלָּה, רַק מְמָקוֹר מַעַן חַיִּים זֶה הֵם נוֹבְעִים, כְּדִי לְחַיּוֹת אֶת הַחַיִּים הַיִּשְׂרָאֵלִיִּים בְּמַלְאֵם בְּלֹא סְתִירָה וּבְלֹא הַגְּבָלָה..."

[7] "כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה. הִיא הַחֲלָה לְשׁוּב אֶל עֲמָה, אֵף תְּשׁוּב גַם אֶל א-לֵהִיָּה. יִסוּד הַתְּשׁוּבָה כֹּבֵר מוֹכֵן בְּקִרְבָּהּ וְעוֹמֵד.

הַתְּשׁוּבָה מֵאֶהְבָּה נַעֲלִית הִיא מִתְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה, שׁוּה הִיָּה דְרַכָּה בְּכָל יְמֵי הַגְּלוּת טַרֵם הַתְּחַלַּת צְמִיחַת קֶרֶן יְשׁוּעָה בְּנִשְׁמַתָּה פְּנִימָה. בַּתְּשׁוּבָה מֵאֶהְבָּה יַעֲשׂוּ זְדוּנוֹת לְזַכוּיוֹת, וְעֲלִיהֶם חַיָּה יִחִיָּה. אֵין לָךְ חֶטָּא וְעוֹן בְּעוֹלָם שְׂאִין עִמּוֹ נִיצוּצֵי קוֹדֵשׁ, נְטִיוֹת אֹרָה וְטוֹבָה. כִּשְׁבֵּאָה תְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה אַחֲרֵי חֶטָּא, מִתְּרַחֵק הָאָדָם מִן חֶטָּא, מְכָל אֲשֶׁר לוֹ, גַם מַחֲלָקִיו הַטּוֹבִים הַאֲפְשָׁרִים...עַל-כֵּן הַתְּשׁוּבָה הַחֲשִׁכָה הַזֹּאת בַּעֲצָמָה מִשְׁרַכַּת אֶת הַדְּרָכִים וּמַעֲנִתָּת אֶת הַמַּעֲשִׂים. אֲבָל תְּשׁוּבָה מֵאֶהְבָּה, אֹרֵחַ הַשְּׂכָל הַא-לֵהִי מֵאִיר עֲלֵיהָ, הִיא יוֹנֵקַת מְזִיו הַבְּיָנָה, וּמְנַגֵּה בְּרַק הַחֲכָמָה הַעֲלִיוֹנָה הַיּוֹדֵעַת לְבַרֵר דְּבָרִים, דְּבַר מַתּוֹךְ דְּבַר, וְכָל הַטּוֹב וְכָל הָאֲוִמֵץ וְהַעֲזָר הָרְאוּי לַהֲצַטְרֵף לְטוֹבָה גַם בַּעֲצָם חֲשַׁכְתָּה שֶׁל הַרְשָׁעָה תִּיקַח עִמָּה

ותשים בקליה להוסיף בהם פאר והוד, תוספת חיים וגדולת אמת. זאת היא התשובה המוכנת עתה לישראל, והננו עומדים הכן לבוא אליה, להתעודד על ידה ונעמה. שם שמים אשר התחלל והתקטן על-ידי שפלותן של ישראל נושאי דגלו, ישוב ויגדל, יתרומם וינשא. חפץ החיים האמיצים הקדושים הטובים והעליונים לכל אשר נשמה באפו, ההולך יחד עם חפץ החיים והעז של ישראל- רומם וינשא, ובוא למערכתו העליונה, יוכר ויוחש כי הוא נובע ממקורו, מקור חי העולמים, ממקור החיים הנצח וההוד, הצדק והגבורה, החסד והרחמים, החכמה הבינה והדעת, ממקור חיי עולמי עד עדי עד. וגם על המשפט הגבורה והממשלה, הנקמת המלאה צדק ויושר נמרץ, הזעם על הרשעה והטומאה הזדונית, כל אלה נקבצו יחד, והינם נקבצים בלב דור הבנים ההולך ושואף, דורש ומבקש, רפאות ואור חיים שלמים. אין לנו כלל להתיירא, כי-אם להאיר באבוקת אור תורה למען ילכו בנינו בדרך ישרה ולא יכשלו. החפץ ללכת, להתעלה ולהתרומם- חי הוא בלב ועל פנשמה, חזק ואמיץ מאד. כח א-להים חיים רודה בתוכיותה של כנסת ישראל, לחלץ אותה ממסגרותיה, ולהקים במרחב רגלה" (מאורות הראייה, ירח האיתנים, עמ' פט-צ)

[8] "...הרוח הצעיר התובע את ארצו, שפתו, חרותו וכבודו, ספרותו וכוונו, רכושו, רגשותיו, נרמם הם על-ידי שטף של טבע, שבתוכיותו מלא הוא אש קדש" (הראייה קוק, אורות, אורות התחיה; ל)

[9] "הדור... הוא מוכשר רק להתרומם, ללכת באורח חיים ההולכת למעלה למשכיל, אבל לא יוכל - גם אם ירצה - להיות כפוף ושחוח, נושא עול ונטל אשר לא יוכל למצוא בתוכו רושם של אור חיים, לדעה ורגש; הוא לא יוכל לשוב מיראה, אבל מאד מוכשר הוא לשוב מאהבה שיראת הרוממות תתברר עמה..." (עקבי הצאן, מאמר הדור, עמ' קיא)

[10] "...והנה, ההארה הנמשכת ביום הקדוש הזה היא ממש מצד קדושת הגוף הישראלי, כי קיימו וקבלו בו את התורה ברצון, מה שהיה מקודם לכן 'מודעה רבא לאורייתא' (שבת פח ע"א), וזה האונס לא היה כי-אם לגופים, כי הנפשות נהנות מאור העליון, וזהו רצונם וכבודם- לקבל עליהם עול תורה ומצוות, אבל הגופים עוד לא נתקנו לגמרי, על-כן היה כבוד עליהם עול התורה, אמנם כאשר שקה לעפר נפשם, והמן הרע רצה לשלוט בגופם, וכאשר היה די להם לישועה נפדה גופם מהכוחות הרעים, ולא נמצא בהם רצון כי-אם בלב אחד לאביהם שבשמים. על כן ביום זה לעד הצללים ינוסו... ועל כן יש לומר דהאי טעמא דמלאכה לא קבלו עליהו בפורים, דקהיום אין הגשמי מתנגד לרוחני, על-כן בכל יום-טוב, שעיקר התכלית של כולם שיהיה מקרא קודש, להתענג על די, לא יתכן להיות עסוק במלאכות חול... מה שאין כן היום, שנהפכה הקללה לברכה, ואפילו עסוק במלאכה-- שם הוא מוצא אור הקדושה..." (הראייה קוק, עולת ראייה, א; תמ)

[11] "ועל כן פורים מתר בעשית מלאכה... כי פורים הוא בחינת הארת הקדשה הנגבה מאד מאד, שמגדל עצם הקדשה אין רואין שם שום קדשה, וזכעין מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה על יכל השירים קדש ושיר השירים קדש קדשים' (משנה ידיים ג, ה), ושם בספר שיר השירים דיקא אין שם שום תבות קדשה וסתר קלל, כי כל הנמים טובים... הם בחינת ימי טוב, שהם פנגד ימי רע, על כן צריכין לנהוג בהם פמה קדשות כדי להמשיך ולהתגבר הימי טוב ולהכניע הימי רע... על כן אסורים בעשית מלאכה, אצל בפורים, שנקבע ונתבטל שרש הרע לגמרי... אפלו אם עושין מלאכות של חל אין להרע שום שליטה ואחיזה בהם קלל..." (רבי נתן מברסלב, ליקוטי הלכות, פורים, ד; ח)